

SchrijfWerk

De administratieve kant van de uitbating van een jeugdverblijfcentrum komt aan bod in de rubriek SCHRIJFWERK. In dit nummer willen we je informeren over alle mogelijke keuringen die voor onze sector relevant (kunnen) zijn.

ALLES ONDER CONTROLE?

EEN OVERZICHT VAN WETTELIJK VEREISTE ATTESTEN EN CONTROLES

De tijd dat je een oude schuur van de ene dag op de andere tot jeugdverblijfcentrum kon bombarderen, ligt alweer even achter ons. Vooraleer je kan starten, moet je nu aan een heel aantal eisen voldoen. Het volstaat trouwens niet om alles van bij de start in orde te hebben, je moet ook aan alle eisen blijven voldoen. De wetgever reikt je immers een aantal regels en voorschriften aan om je gebouw als “goede huisvader” te beheren. Dit kan juridisch belangrijk zijn om bij een ongeval of schade de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid aan te duiden. Bovendien aanvaardt onze maatschappij vandaag niet meer dat ongevallen veroorzaakt worden door slecht onderhouden installaties of gebouwen...

ERKENNING TOERISME VOOR ALLEN

De komst van het nieuwe decreet “toerisme Voor Allen” is een belang-

rijke verbetering voor het oplijsten van het aantal bij te houden attesten en keuringen. Ook al is een erkenning geen verplichting om te kunnen uitbaten, het is wel een absolute aanrader. Om een erkenning te behalen, moet je centrum beschikken over een brandveiligheidsattest en dat krijg je meestal enkel wanneer je met de volgende zaken in orde bent.

Elektriciteit

Bij de eerste ingebruikname van je elektriciteitsvoorziening moet je eenmalig een ééndraadschema en een situatieschets van je elektrische installatie kunnen voorleggen. Deze schema's maken duidelijk hoe de elektriciteitsleidingen verdeeld zijn en waar stopcontacten en lichtpunten zich bevinden. Zonder deze twee schema's zal een “erkend controle organisme” niet bevestigen dat de installatie conform de AREI-regels (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties) werd

geïnstalleerd. Zo'n schema wordt meestal door je installateur gemaakt of kan je eenvoudig zelf tekenen als je de leidingen zelf hebt geplaatst. Na deze eerste controle ben je verplicht om je installatie periodiek te laten herkeuren (art. 271 AREI). Wanneer deze controle dient te gebeuren, hangt af van het type installatie (laag- of hoogspanning) en de datum van de eerste ingebruikname, maar algemeen kan je zeggen dat hoogspanningsinstallaties jaarlijks gecontroleerd dienen te worden en laagspanningsinstallaties elke 5 jaar. Bij twijfel contacteer je je installateur of een erkend keuringsorganisme. Deze kan je vinden op www.cjt.be/Keuringen.html.

Gas

De onderhoudsplicht voor een gastoestel is wettelijk vastgelegd op om de twee jaren. Wanneer je personeel tewerkstelt, eist het ARAB (Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming) dat

er jaarlijkse controle is. Hoe die moet gebeuren, is niet bepaald. De werkgever treft immers de “nodige maatregelen ter voorkoming van brand”, een regelmatig nazicht van de installatie maakt hier onderdeel van uit.

Wie gebruik maakt van gasflessen of een propaantank, moet deze elke 10 jaar laten keuren. Vergeet overigens niet dat gasflessen buiten het gebouw in een apart afgesloten ruimte moeten opgeslagen worden. Hoewel hier geen attest voor nodig is, blijft het een belangrijke voorwaarde voor het behalen van een brandveiligheidsattest.

Mazout/stookolie

Brandweercommandanten vragen ook dat je de nodige attesten van de stookolietank voorlegt. Om te weten wanneer je stookolietank gekeurd moet worden, dien je eerst te bepalen met welk type je te maken hebt. VLAREM maakt bijv. een onderscheid tussen ondergrondse en bovengrondse tanks. Verder gelden er ook nog andere bepalingen wat de ouderdom, volume-inhoud en samenstelling (metaal, polyester,...) van de tank betreft. Ook het feit of een tank voor particulier (minimum 50% van de inhoud van de tank is voor eigen gebruik) of professioneel gebruik dient, maakt een verschil uit. Voor bovengrondse particuliere tanks kleiner dan 5000 liter volstaat controle om de 5 jaar (als de tank

buiten een waterwinningsgebied ligt). Wanneer de opslagtank ondergronds zit, moet de herkeuring sneller (binnen 3 jaar voor metalen tanks, 4 jaar voor polyester). Professionele en particuliere gebruikers met een bovengrondse tank groter dan 5000 en kleiner dan 20 000 liter, moeten hun installatie elke 3 jaar laten keuren. De ondergrondse versie moet elke 2 jaar gecontroleerd worden, tenzij de tank in een beschermingszone (voor grondwaterwinning) ligt. In dat geval dient er elk jaar gecontroleerd te worden. Erkende technici vind je op www.cjt.be/Keuringen.html.

Brandveiligheid (brandblussers, noodverlichting, noodladders)

Voor het behalen van een brandveiligheidsattest moet je voldoen aan de brandveiligheidsnormen uit het decreet “Toerisme voor allen”. Het brandveiligheidsattest dient elke 5 jaar vernieuwd te worden. Het decreet schrijft o.m. voor dat brandblusapparaten goed moeten onderhouden worden: dit houdt dus ook in dat ze regelmatig gecontroleerd worden. Je kan dit zelf doen of laten doen. Keurders komen doorgaans jaarlijks langs, in één beweging laat je hen dan best ook je noodverlichting en je brandhaspels controleren. Ook de werking van een eventuele branddetectie-installatie moet jaarlijks worden gecontroleerd. Wie personeel

in dienst heeft, valt onder artikel 52.11 van het ARAB. Hier zijn heel wat meer zaken onderhevig aan een jaarlijkse controle: de branddetectie-installatie, nooduitgangen, noodsignalisatie en -verlichting, haspels, brandblusapparaten, sprinklerinstallatie en ander brandbestrijdingsmateriaal (voorzover aanwezig uiteraard).

TIP Hoewel niet verplicht, geeft een jaarlijkse brandevacuatie-oefening je eigenlijk wel een goed beeld of er nog iets aan de brandveiligheid van je huis kan verbeterd worden.

TIP Wie werkt met autonome branddetectoren, kan best voor een drukke periode (bijv. de zomer) alle batterijen vervangen.

Schoorstenen

Vóór elk stookseizoen dien je zelf grondig je schoorstenen na te kijken. De controle is afhankelijk van de energiebron die je gebruikt. Een (CV-)installatie op stookolie dient jaarlijks gereinigd en onderhouden te worden, een installatie op gas elke twee jaar (zie ook bij gas). Deze controle moet gebeuren door een gehabiteerd aardgasinstallateur of een keuringsfirma en zij moeten ook een attest afleveren. Een erkende aardgasinstallateur voor jouw regio kan je zoeken op www.cjt.be/Keuringen.html.

Putwater

Jeugdverblijfcentra die niet zijn aangesloten op de openbare waterleiding en gebruik maken van putwater, dienen jaarlijks een staal te laten controleren door de gezondheidinspectie of een erkend controlecentrum.

TERWIJL WE BEZIG ZIJN...

Tot zover de attesten en controles die nodig zijn om een erkenning bij Toerisme Voor Allen te verkrijgen. Daar houdt het echter niet op. Heel wat jeugdverblijfcentra krijgen ook nog met andere zaken af te rekenen die ze regelmatig dienen te controleren.

Liften en ladders

Personenliften en goederenliften dienen driemaandelijks of zesmaandelijks gecontroleerd te worden. De precieze bepalingen zijn redelijk ingewikkeld. Als je een lift hebt geïnstalleerd, kan je daarom beter informatie opvragen bij de installateur. Controles vinden plaats door een E.D.T.C. (Erkende Dienst voor Technische Controles op de Werkplaats; een lijst vind je op www.cjt.be/Keuringen.html). Ook (nood)ladders dienen jaarlijks een controle te ondergaan.

Speel- en sporttoestellen

Wie speeltoestellen op zijn domein staan heeft, moet ook zorgen dat deze op de wettelijk bepaalde momenten worden gecontroleerd. Het koninklijk besluit uit 2001 vereist een risicoanalyse bij de plaatsing. Verder moet er ook een inspectie- en onderhoudsschema worden bijgehouden waarin alle periodieke controles worden neergeschreven. Het onderhoudsschema moet minimaal één keer per jaar worden ingevuld. Meer informatie over speeltoestellen en de veiligheidseisen kan je vinden in HuisWerk nummer 4. Voor sporttoestellen is een andere wet uit 1994 van kracht, maar ook hier wordt jaarlijks minstens één controlebeurt vereist.

Legionella

Hoewel de Vlaamse regering eind 2006 een versoepeling goedkeurde van het bestaande legionellabesluit, blijven er

ook hier een aantal controles vereist. Zo moet elk jeugdverblijfcentrum met een capaciteit voor meer dan 40 personen, over een risicoanalyse, beheersplan en beheersmaatregelen beschikken. De eerste twee documenten moeten slechts eenmalig opgesteld worden. De beheersmaatregelen moeten uitgevoerd worden volgens de timing die in het beheersplan werd opgenomen. Basisregel is dat alle knelpunten minimaal éénmaal per jaar moeten gecontroleerd worden. De resultaten daarvan moeten genoteerd worden in een logboek. Indien het beheersplan echter meerdere controles van bepaalde knelpunten/maatregelen oplegt, dan moeten deze ook nageleefd worden. Meer informatie over legionella en de wetgeving kan je vinden op www.cjt.be/Legionella.html.

HACCP en eetwareninspectie

HACCP staat voor Hazard Analysis of Critical Control Points, m.a.w. een risicoanalyse waardoor je de gevaren van voedselbesmetting kan beheersen. Het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid ziet toe op de naleving van de op hygiëne gerichte veiligheidsprocedures. Hun controles gebeuren niet periodiek, maar je dient wel ten allen tijde in orde te zijn met hun voorschriften.

Zo moet je om te beginnen over een uitbatingvergunning beschikken als je als uitbater zelf maaltijden bereidt. Daarnaast moet de voedselbereiding voldoen aan de HACCP-richtlijnen. In hoeverre HACCP ook van toepassing is op zelfkookhuizen, is nog niet volledig duidelijk (zie ook artikel rond keukens, elders in deze HuisWerk).

Park of bos

Ligt je jeugdverblijf in een park of bos, dan moet je ook de nodige controles uitvoeren zodat de gebruikers geen takken of bomen rond hun hoofd zien vliegen. In het volgende nummer van HuisWerk komen we hier uitgebreid op terug.

PERSONEEL

Werkgevers krijgen enkele extra bepalingen opgelegd. De codex over

het welzijn op het werk en het ARAB (Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming) verplicht werkgevers er immers toe de veiligheid en gezondheid van hun werknemers te waarborgen. Hier en daar verwezen we er al naar in de vorige punten en ons lijstje is nog niet volledig. Een werkgever kan zich aansluiten bij een Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk om zich te laten bijstaan in de vereiste deskundigheden aangaande het welzijn. Dit artikel beperkt zich evenwel tot een opsomming van een aantal aandachtspunten.

EHBO-materiaal

Het EHBO-materiaal voor je personeel dient jaarlijks te worden gecontroleerd en zonodig te worden vernieuwd en aangevuld.

Geschreven veiligheidsinstructies voor apparaten/machines

Elke installatie of machine waarmee je personeel in contact komt, dient bij aankoop voorzien te zijn van een CE-markering en gebruiksinstructies. Machines die voor 1995 werden aangekocht, moeten niet beschikken over een CE-label, maar dienen wel te voldoen aan de minimumveiligheidseisen die omschreven staan in het kb "Arbeidsmiddelen 12.8.1993". De veiligheidsinstructies uit de gebruiksaanwijzing mogen op verschillende manieren opgesteld worden, nl. in een instructieboek, op instructiekaarten of rechtstreeks op de machine. Ze moeten in elk geval ten allen tijde beschikbaar zijn voor het personeel en aanwezig zijn op de werkplek. Ook dient er een sluitende procedure te zijn voor het buiten gebruik stellen van installaties, machines enz. Ook deze afspraken moeten gedocumenteerd worden.

Medisch onderzoek

Afhankelijk van het soort taak van je medewerker en de daarbij behorende gezondheidsrisico's, moeten werknemers periodiek een medische controle ondergaan. Ook hierin zal de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming je wegwijs maken en adviseren.

Gevaarlijke stoffen

Denk bij gevaarlijke stoffen niet onmiddellijk aan zware explosieven. Het gaat wel over bijv. schoonmaakmiddelen. Daarom is het echt belangrijk dat je ze veilig opbergt en dat je een inventaris bijhoudt van welke producten er in je centrum zijn. Let vooral op dat de etikettering juist en duidelijk is. Gebruik bijv. nooit oude limonadeflessen om je WC-ontstopper in te bewaren. Dit soort vergissingen en slordigheden vormen een onderschat "hoog risico". De letsels zijn vaak onmiddellijk desastreus en kunnen blijvende littekens of verminderingen veroorzaken. Een detergent van de industriële afwasmachine kan bijv. bijzonder bijtend en gevaarlijk zijn.

Hou er ook rekening mee dat er duidelijke richtlijnen bestaan voor de opslag van gevaarlijke stoffen en dat van elke stof een veiligheidsinformatieblad op de werkplek aanwezig moet zijn. Op dat blad vind je naast de beschrijving van hoe met het product moet worden omgegaan, ook de voorschriften aangaande gebruik en eventueel te nemen persoonlijke beschermingsmaatregelen.

TIP Kleef de instructies die je dient te volgen als iemand een bepaald product inslikt of ermee in aanraking komt, tegen de muur. Dit sensibiliseert niet alleen, maar komt (hopelijk nooit) ook van pas wanneer je het dringend nodig hebt. Op dat moment tellen immers alle kostbare minuten!

Asbestinventaris

Elke werkgever moet, conform de bepalingen van het kb van 16 maart 2006 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest onderzoeken of asbest aanwezig is in de materialen waarmee de werknemers werken of in constructiematerialen van de gebouwen waar eigen mensen en/of werknemers van derden arbeid verrichten. De inventaris moet schriftelijk opgemaakt worden. Jaarlijks moet deze inventaris ook geactualiseerd worden door een visuele inspectie van alle lokalen en installaties waar zich asbest bevindt. Wie de inven-

taris moet opmaken, wordt in de wetgeving niet uitdrukkelijk bepaald. De werkgever mag deze inventaris in eigen beheer uitvoeren, met of zonder hulp van derden, indien de werkgever zich daartoe deskundig acht. Veelal kan ook hier de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk je adviseren en/of deze taak voor je uitvoeren.

EXTERN VS. INTERN

Niet alle controles en attestaten moeten van een externe organisatie komen. Sommige keuringen moeten wettelijk uitgevoerd worden door erkende externe diensten voor technische controles. Andere zaken kan en mag je ook zelf controleren indien je bevoegd en bekwaam bent. Externe organisaties kunnen er echter op aandringen om ook deze zaken in hun controleronde mee op te nemen. Dit vergemakkelijkt het leven voor de uitbaters, maar er hangt natuurlijk wel een prijskaartje aan vast. Een ander nadeel van controles door "externe organisaties" is dat je de verslagen mooi opbergt en niets met de vaststellingen en opmerkingen van de controlerende instanties doet, wat juist niet de bedoeling is. Hou er verder rekening mee dat elke controle, ook als je ze zelf uitvoert, geregistreerd moet worden. Een goed logboek bijhouden waarin je de controle, de datum en de uitvoerder van de controle noteert, is dan ook een must. Bij een ongeval kan dit ten overstaan van een (vervelende) verzeke-

raar of andere betrokken instantie behoorlijk wat goede wil aantonen. Belangrijk is dat je natuurlijk niet alles ten allen tijde kan controleren en overzien. Toch is een degelijke routine aan (externe) controles gecombineerd met een dosis gezond verstand vaak voldoende. Controleren en verzamelen van attestaten mag echter niet het eindpunt zijn. Gebruik de vaststellingen en opmerkingen om je gebouw aan te passen en veilig te houden.

TIP Wees betrokken tijdens de controle en maak het de controlerende instantie eenvoudig. Door je betrokkenheid op het moment van controle, weet je wat je moet aanpassen en vaak ook nog waarom, dit geeft wat meer zin aan het controlerende aspect en zorgt voor een continue verbetering van het gebouw. Zorg ook voor een goede en veilige toegang van de gebouwen en technische ruimtes waar de "controleurs" hun onderzoek moeten doen.

TIP Het opvolgen van deze controles is een échte wettelijke "must", maar je kan er soms ook voordeel uit halen. Praat bijv. eens met je brandverzekeraar. De premie die je betaalt, is immers afhankelijk van de "brandlast" van je gebouw. Indien je aan de hand van attestaten en keuringsverslagen kan bewijzen dat jouw huis in goede "wettelijke" staat verkeert, krijg je soms een korting op de brandverzekeringspremie (het zogenaamde "Attest Assuralia"). Wanneer je nog wat extra, niet wettelijk verplicht, bewijsmateriaal voorlegt, zoals bijv. een "Thermografische Controle", kan je korting soms tot 10% oplopen. Met dit verschil kun je meestal wel de extra controles betalen en hou je soms zelfs nog wat extra over.

Met dank aan: Ing. Joris Breugelmans – Commercieel Directeur Technisch Bureau Verbruggen – www.btv.be ■ Ir. Guido Croes – Technisch Directeur O.C.B. – www.ocb.be ■ Ir. Han Hornyák – Preventieadviseur veiligheid PROVIKMO – www.provikmo.be